

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ГРАЂЕВИНАРСТВА,
САОБРАЋАЈА И
ИНФРАСТРУКТУРЕ

Sprovedeno od strane:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

UČEŠĆE JAVNOSTI U PIUP U SRBIJI: NOVE ODREDBE ZAKONA O PLANIRANJU I IZGRADNJI

SKGO, Beograd,
27.10.2015.

mr Zoran RADOSAVLJEVIĆ, dipl. pr.
planer

SADRŽAJ

1. Novine - promene zakonskog okvira planiranja i uređenja prostora i naselja u Srbiji
2. Participacija u planiranju urbanog razvoja
3. Rani javni uvid
4. Zaključci i preporuke (predlog)
5. Dodatak - pouke

1/1. NOVINE - PROMENE ZAKONSKOG OKVIRA PLANIRANJA I UREĐENJA PROSTORA I NASELJA U SRBIJI

- ❑ Sistem pravnih normi, kao deo ukupnog društvenog sistema, mora da prati sva zbivanja i promene, kako bi se održala stabilnost (društvenog) sistema u celini. On je dinamičan koliko je dinamičan i sam život.
- ❑ **Prostorno planiranje i urbanizam** spadaju u oblasti sa **izuzetno dinamičnim razvojem** u poslednjih par decenija, na globalnom nivou.
- ❑ U prethodnoj deceniji u Srbiji je izgrađeno potpuno **novo zakonodavstvo prostornog i urbanog razvoja** (ZPI), koje se još uvek dograđuje i dopunjuje ("dinamika društvenih promena diktira fizionomiju urbanističkom zakonodavstvu - zakonodavac nastoji da *sustigne*, a u nekim slučajevima i da *prestigne* život", Pajovic, 2006).
- ❑ Cilj - efikasan i odgovoran planski aparat.

1/2. NOVINE - PROMENE ZAKONSKOG OKVIRA PLANIRANJA I UREĐENJA PROSTORA I NASELJA U SRBIJI

Analiza efekata primene ZPI iz 2009. godine

- ❑ "sadržina i način primene propisa u oblasti planiranja i izgradnje predstavljaju prepreku bržem razvoju Republike Srbije i naročito jačanju njene ekonomije".

Zakon o izmenama i dopunama ZPI ("Sl. glasnik RS", br. 132/14)

- ❑ niz novina
- ❑ **rani javni uvid** - poseban oblik/vid učešća javnosti (pravnih i fizičkih lica) i određenih imalaca javnih ovlašćenja
- ❑ korisnost, prema predlagaču: "izbegavanje potencijalnih konflikata u kasnijim fazama izrade planskog dokumenta".

2/1. PARTICIPACIJA U PLANIRANJU URBANOG RAZVOJA

- ❑ Učešće građana u donošenju odluka nije više pitanje izbora, već **karakteristika naprednih demokratija**.
- ❑ "Planiranje urbanog razvoja, kada ga vode **stručnjaci**, uglavnom daje dobre rezultate. Ukoliko su u proces uključeni i građani i ostali stejkholderi, planiranje obuhvata i njihove potrebe i prioritete. Bez obzira na iskustvo i znanje, stručnjak nikada ne može sam da ima onakav uvid kakav imaju oni koji žive i rade na određenom području i koji mogu značajno da doprinesu procesu planiranja. Participacija **građana** i uključivanje stejkholdera zato **unapređuju kvalitet planiranja** urbanog razvoja." (Verman, B., 2014.)

2/2. PARTICIPACIJA U PLANIRANJU URBANOG RAZVOJA

□ Šta još govori **iskustvo**?

- **Stručnjaci** veoma često nisu autonomni u odnosu na administrativno-političke strukture;
- Bez kontrole javnosti izloženi su pritisku investitora da donose odluke koje nisu uvek u skladu sa pravilima struke i interesima zajednice.

- **Građani** su podrška stručnjacima u donošenju profesionalnih odluka, što omogućava neophodnu ravnotežu interesa.

2/3. PARTICIPACIJA U PLANIRANJU URBANOG RAZVOJA

- **Planski proces** mora da bude **participatoran** i fer upravo zbog toga što to predstavlja "**vrednost po sebi**" i što je to jedini način da se "**čuje glas svih aktera**", što sve skupa na najbolji način obezbeđuje početni demokratski legitimitet procesu (Vujošević i Petovar, 2006).
- Koja je **uloga planera**?
 - ✓ da **obezbeđuje** što nesputaniju **komunikaciju** za uspostavljanje kompromisa i traženje konsensusa među akterima;
 - ✓ da akteri budu "potpuno" **informisani**, tj. da im se **obezbedi saznajna i druga podrška** da mogu da donose kvalitetne i implementabilne odluke, osim što su one i demokratske.

2/4. PARTICIPACIJA U PLANIRANJU URBANOG RAZVOJA

- **Koristi** od uvođenja participacije u planski postupak:
 - doprinosi se pravnoj sigurnosti (svih) aktera u procesu;
 - unapređuje se nivo demokratičnosti i pospešuje saznanji proces promena;
 - obezbeđuje se legitimitet i bolje usklađivanje odluka;
 - povećava se nivo društvene prihvaćenosti planova;
 - eliminišu se potencijalni konflikti u prostoru i unapređuje se kvalitet planiranja/planskih dokumenata;
 - građani se identifikuju sa svojim uređenim okruženjem pri čemu jača i poverenje (lokalnog) stanovništva u donošenje odluka;
 - postižu se **značajniji efekti planiranja i izvesnije sprovođenje planova.**

3/1. RANI JAVNI UVID (RJU)

□ **Opšti okvir:**

- čl. 45a ZPI ("Sl. glasnik RS", br. 72/09, 81/09-ispravka, 64/10-US, 24/11, 121/12, 42/13-US, 50/13-US, 98/13-US, 132/14 i 145/14)

□ **Bliže uređen:**

- čl. 36-43. Pravilnika o sadržini, načinu i postupku izrade dokumenata prostornog i urbanističkog planiranja ("Sl. glasnik RS", br. 64/2015 od 20. jula 2015. godine)

- odredbama Pravilnika o uslovima i načinu rada komisije za stručnu kontrolu planskih dokumenata, komisije za kontrolu usklađenosti planskih dokumenata i komisije za planove jedinice lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", br. 55/2015 od 25. juna 2015. godine)

3/2. RANI JAVNI UVID

- ❑ **Prethodno važeći propisi (2009):**
 - ✓ uključivanje građana u fazi nacrtu plana
 - ✓ odgovornost za kvalitet planskog rešenja – stručni obrađivač i nadležni organ koji je takvo rešenje verifikovao
 - ✓ rizik da plansko rešenje nije optimalno, odnosno da nije obezbeđeno zadovoljenje različitih interesa korisnika prostora.
- ❑ **Novi pristup (2014):**
 - ✓ dvostepeni postupak participacije:
 - 1) nakon donošenja odluke o izradi plana (u početnoj fazi), i
 - 2) u fazi nacrtu plana (donošenje plana).

3/3. RANI JAVNI UVID

- 3.1. Organizovanje sprovođenja ranog javnog uvida
- 3.2. Akteri pripreme, organizovanja i sprovođenja ranog javnog uvida
- 3.3. Šta se izlaže na rani javni uvid
- 3.4. Priprema i overa materijala koji se izlažu na rani javni uvid
- 3.5. Postupanje sa materijalima koji se izlažu na rani javni uvid
- 3.6. Obaveštavanje javnosti o održavanju ranog javnog uvida
- 3.7. Način uvida u materijale izložene na rani javni uvid
- 3.8. Izjašnjavanje javnosti – podnošenje primedbi i sugestija
- 3.9. Izveštaj o obavljenom ranom javnom uvidu
- 3.10. Sredstva za obavljanje ranog javnog uvida
- 3.11. Primedbe i sugestije i njihov uticaj na planska rešenja
- 3.12. Učešće organa, organizacija i javnih preduzeća u ranom javnom uvidu
- 3.13. Javna rasprava

3.1/1. ORGANIZOVANJE SPROVOĐENJA RJU

- ❑ **Obuhvat-obaveznost primene:**
 - ✓ RJU se sprovodi **za sve planske dokumente**
 - ✓ **nisu predviđeni posebni slučajevi** u kojima RJU nije celishodno sprovoditi - manje izmene plana ili kada su prethodno sprovedeni slični postupci participacije i sl.

3.1/2. ORGANIZOVANJE SPROVOĐENJA RJU

- ❑ **RJU se organizuje:**
 - ✓ posle donošenja odluke o izradi planskog dokumenta,
 - ✓ pre formiranja nacrtu planskog dokumenta.
(čl. 36. stav 1. Pravilnika o sadržini, načinu i postupku izrade dokumenata prostornog i urbanističkog planiranja).
- ❑ **Izlaganje materijala na rani javni uvid obavlja se:**
 - ✓ pre pribavljanja uslova i podataka od strane nadležnih preduzeća i organizacija (čl. 38. pomenutog Pravilnika),
 - ✓ pre pribavljanja posebnih uslova za zaštitu i uređenje prostora (čl. 48. stav 2. ZPI).

3.1/3. ORGANIZOVANJE SPROVOĐENJA RJU

- Javnost se u RJU **upoznaje sa** (čl. 45. ZPI):
 - ✓ Opštim ciljevima i svrhom izrade plana
 - ✓ Mogućim rešenjima za urbanu obnovu ili razvoj prostorne celine
 - ✓ Efektima planiranja

Mogućnost izjašnjavanja i podnošenja primedbi i sugestija.

3.2. AKTERI PRIPREME, ORGANIZOVANJA I SPROVOĐENJA RJU

- RJU organizuje nosilac izrade plana,
- RJU obavlja KzP JLS,
- materijal koji se izlaže na RJU priprema i overava institucija kojoj je poverena izrada plana.

□ Dilema:

- ✓ Mogućnost preklapanja funkcija i nadležnosti?

3.3/1. ŠTA SE IZLAŽE NA RJU

□ **Materijal** koji se izlaže na rani javni uvid sastoji se od tekstualnog i grafičkog dela (čl. 37. Pravilnika o sadržini....):

✓ tekstualni deo sadrži: opis granice planskog dokumenta; kraći izvod iz planskih dokumenata višeg reda; opis postojećeg stanja, načina korišćenja prostora i osnovnih ograničenja; opšte ciljeve izrade plana; planiranu pretežnu namenu površina, predlog osnovnih urbanističkih parametara i procenu planirane bruto razvijene građevinske površine i očekivane efekte planiranja u pogledu unapređenja načina korišćenja prostora.

✓ grafički deo jeste karta u preglednoj razmeri, urađena na raspoloživoj podlozi na kojoj je prikazana granica planskog dokumenta sa planiranom pretežnom namenom površina.

3.3/2. ŠTA SE IZLAŽE NA RJU

□ **Predmet** RJU jesu osnovna **konceptualna planska rešenja** koja se **ne odnose** na uslove, mogućnosti i ograničenja građenja na **pojedinačnim katastarskim ili građevinskim parcelama** (čl. 37. stav 2. Pravilnika)

□ Komentar:

✓ praksa kazuje da su uslovi, mogućnosti i ograničenja građenja na pojedinačnim katastarskim/gr građevinskim parcelama uglavnom ono što građane/javnost najviše i zanima!

✓ u slučajevima izmena planskih dokumenata ograničenih na manje prostorne celine/zahvate (veoma često, dešava se, i na konkretne parcele), ovakav pristup čini se čak i nepodobnim, odnosno dovodi u pitanje i svrsishodnost organizovanja (obavljanja) RJU

3.4. PRIPREMA I OVERA MATERIJALA KOJI SE IZLAŽU NA RJU

- Materijal koja se izlaže na rani javni uvid priprema i overava **institucija kojoj je poverena izrada plana.**
- ZPI je propisano:
 - ✓ ko i pod kojim uslovima može da izrađuje planski dokument (čl. 36. ZPI)
 - ✓ način ustupanja izrade planskog dokumenta (čl. 47. ZPI)
- Za diskusiju: Zašto tzv. materijale ne overavaju odgovorni urbanista, predsednik KzP i organ nadležan za poslove PiUP, kao pri pripremi za izlaganje na javni uvid nacрта plana, a što bi bilo celishodno kao rešenje primeniti i u slučaju RJU (predmet RJU jeste odgovarajuće plansko rešenje!)?

3.5. POSTUPANJE SA MATERIJALIMA KOJI SE IZLAŽU NA RJU

□ Da li se vrši (stručna) provera materijala koji se izlažu na RJU?

□ Ko materijale koji se izlažu na RJU verifikuje i ko donosi odluku o njihovom izlaganju, odnosno sprovođenju/obavljanju uvida i sl?

(predmetni materijali jesu/sadrže **plansko rešenje** koje se pre izlaganja mora na određeni način verifikovati od strane KzP)

□ Pretpostavka: u ovom postupku vrši se (stručna) provera materijala, njegova celovitost/kompletnost i dogovaraju/utvrđuju bitni elementi za sprovođenje RJU o čemu se donosi **odluka u formi zaključka**. U slučaju da materijal koji se izlaže na RJU nije pripremljen u skladu sa zahtevima propisanim zakonom/pravilnikom, takav materijal neće ni biti upućen na izlaganje, već će se utvrditi nedostaci i naložiti njihovo otklanjanje u roku koji odrede KzP JLS i nosilac izrade plana.

3.6/1. OBAVEŠTAVANJE JAVNOSTI O ODRŽAVANJU RJU

- O oglašavanju i izlaganju materijala na RJU stara se **organ JLS nadležan za poslove urbanizma i prostornog planiranja**.
- Zakonom (čl. 45a ZPI) i Pravilnikom je propisan **obavezan način oglašavanja RJU** – putem oglasa u sredstvima javnog informisanja – u dnevnom listu i na internet stranici do/nosioca izrade plana (čl. 39. stav 2. Pravilnika)
- Druge mogućnosti – predlozi za obaveštavanje javnosti:
 - ✓ putem medija - (lokalne) televizije i radija;
 - ✓ postavljanjem table (na vidnom mestu, na zgradi opštine ili MZ i sl.), sa svim relevantnim podacima o RJU;
 - ✓ direktnim dostavljanjem putem pošte građanima koji žive na području obuhvaćenim planom koji se izrađuje;
 - ✓ dodavanjem lista sa informacijama uz račune za struju, stan, komunalije i sl.

3.6/2. OBAVEŠTAVANJE JAVNOSTI O ODRŽAVANJU RJU

□ Zakonom (čl. 45a ZPI) i Pravilnikom (čl. 39. stav 1.) je propisana obavezna **sadržina oglasa**:

- ✓ pun naziv institucije koja sprovodi oglašavanje, odnosno koja se stara o izlaganju;
- ✓ naziv planskog dokumenta;
- ✓ podatke o vremenu i mestu izlaganja;
- ✓ način na koji zainteresovana pravna i fizička lica mogu dostaviti primedbe i sugestije,
- ✓ druge informacije koje mogu biti od značaja za RJU.

3.6/3. OBAVEŠTAVANJE JAVNOSTI O ODRŽAVANJU RJU

□ Zakonom (čl. 45a ZPI) je propisan:

1. rok u kome se oglas ima objaviti pre otpočinjanja RJU - RJU
oglašava se **7 dana** pre otpočinjanja uvida

2. trajanje RJU - RJU traje **15 dana** od dana objavljivanja.

□ Komentar: rok u kome se obavezno oglašava javni uvid u nacrt plana nije propisan što bi trebalo učiniti!

3.7/1. NAČIN UVIDA U MATERIJALE IZLOŽENE NA RJU

□ **Obavezan** način uvida u materijale koji se izlažu, odnosno način izlaganja:

✓ u analognom obliku, u službenim prostorijama JLS u tačno određenom vremenskom periodu u toku dana, uz obezbeđeno fizičko prisustvo (stručnih) lica koja su zadužena da pružaju potrebne informacije i stručnu pomoć u vezi sa pojedinim rešenjima, i

✓ u elektronskom/digitalnom obliku, preko internet stranice nosioca izrade plana.

3.7/2. NAČIN UVIDA U MATERIJALE IZLOŽENE NA RJU

□ **Izlaganje u službenim prostorijama JLS** – termin je, po pravilu, radnim danima, u radno vreme, u službenim prostorijama JLS koja može biti znatno udaljena od područja o kome je reč ili radnog mesta onoga ko bi došao na uvid – sve zajedno, jako ograničava mogućnost učešća!

□ Predlozi:

✓ Fizički se približiti lokaciji/planskom području na koje se odnosi – osim u sedištu JLS, organizovati RJU i u prostorijama MZ ili gradske opštine

✓ RJU omogućiti i van standardnog radnog vremena (veoma redak slučaj u praksi!).

3.7/3. NAČIN UVIDA U MATERIJALE IZLOŽENE NA RJU

□ **Internet oglašavanje/izlaganje** - pohvalno (pristup nije ograničen mestom, vremenom i pokretljivošću korisnika, pruža mogućnost učešća građanima koji nisu u prilici da fizički prisustvuju participativnom dešavanju-čak i onih koji su veoma daleko/udaljeni)!

□ Predlozi:

✓ Omogućiti da građani i pisanim putem mogu da dobiju potrebne informacije i stručnu pomoć u vezi sa pojedinim rešenjima, što je važna obaveza organizacione prirode za nosioca izrade planskog dokumenta, odnosno nadležni organ JLS (*na koju elektronsku adresu se pitanja dostavljaju? rok u kome se mora dati odgovor i sl?*).

3.8/1. IZJAŠNJAVANJE JAVNOSTI – PODNOŠENJE PRIMEDBI I SUGESTIJA

- ❑ Javnost mora imati mogućnost izjašnjavanja (čl. 45a stav 5: ZPI)
- ❑ **Način izjašnjavanja:**
 - ✓ podnošenjem primedbi i sugestija pisanim putem, odnosno u pisanom obliku (najčešće na pisarnici organa JLS)
 - ✓ sve primedbe i sugestije evidentira nosilac izrade plana
- ❑ *Komentar:* nejasno, a imajući u vidu da se izlaganje vrši i na internet stranici, da li se podrazumeva i mogućnost elektronskog dostavljanja primedbi i sugestija, ili je to ostavljeno na odlučivanje **KzP** koja je zadužena za **obavljanje** RJU? Takođe, ako je preopisano da oglas o RJU sadrži i "*način na koji zainteresovana pravna i fizička lica mogu dostaviti primedbe i sugestije*", onda bi i ova mogućnost mogla da bude razmotrena i primenjena?

3.8/2. IZJAŠNJAVANJE JAVNOSTI – PODNOŠENJE PRIMEDBI I SUGESTIJA

- Komentari-predlozi za unapređenje:
 - ✓ Imajući u vidu da se primedbe i sugestije podnose u pisanom obliku, predlaže se da se unapred pripreme potrebni obrasci/formulari za ovu potrebu/namenu.
 - ✓ U slučaju da je dostavljanje/podnošenje primedbi i sugestija moguće i elektronskim putem, potrebno je propisati obavezu nosioca izrade plana da potvdi prijem primedbe/sugestije, što će se smatrati dokazom o dostavljanju/podnošenju.

3.9/1. IZVEŠTAJ O OBAVLJENOM RJU

□ **Nosilac** izrade plana, po završenom javnom uvidu, **priprema izveštaj** o obavljenom RJU. Izveštaj **usvaja KzP**.

□ Izveštaj **sadrži**:

1) uvodni deo – kratak prikaz aktivnosti koje se odnose na postupak donošenja odluke, ugovaranje i izradu materijala za izlaganje na ranom javnom uvidu;

2) podatke o oglašavanju i sprovođenju postupka ranog javnog uvida; kao i podatke o sednici komisije;

3) primedbe i sugestije podnete u toku ranog javnog uvida.

□ Po pravilu, **izveštaj ne sadrži stavove** KzP o svim podnetim pojedinačnim primedbama i sugestijama. Izveštaj **može da sadrži i zaključke** komisije **u formi smernica** za dalji rad stručnog obrađivača na izradi nacrtu planskog dokumenta.

3.9/2. IZVEŠTAJ O OBAVLJENOM RJU

□ Komentari:

- ✓ Nejasna je odredba po kojoj nosilac priprema, a KzP usvaja izveštaj. Nova podela zadataka/nadležnosti, odnosno odstupanje od (standardnog) rešenja koje se primenjuje u postupku pripremanja/sačinjavanja izveštaja o izvršenom javnom uvidu u nacrt plana sigurno će dovesti do nejasnoća i dodatnih/spornih pitanja: ako KzP ne priprema izveštaj, već ga (samo) usvaja, može li se pretpostaviti da izveštaj ne bude usvojen, i šta se u tom slučaju događa i sl?
- ✓ Ako izveštaj ne sadrži stavove o svim podnetim pojedinačnim primedbama i sugestijama, ostaje pitanje o kojim od podnetih primedbi i sugestija sadrži?

3.9/3. IZVEŠTAJ O OBAVLJENOM RJU

□ Komentari:

- ✓ Da li su, bez obzira na korišćenje pojma smernice - a ne nekog drugog, na pr. (samo) zaključci, one obavezujuće za obrađivača, da li mora da se o njima izjašnjava u daljem postupku, odnosno, da li obrađivač u postupku stručne kontrole nacrtu plana obrazlaže zašto ih nije uvažio i sl.?
- ✓ S tim u vezi, posebno će biti zanimljivo videti na koji način će KzP postupati prilikom vršenja stručne kontrole nacrtu plana i da li će zahtevati da pomenuti "zaključci u formi smernica za dalji rad stručnog obrađivača" budu uvaženi ili ne?!

3.10. SREDSTVA ZA OBAVLJANJE RJU

- sredstva za obavljanje ranog javnog uvida se obezbeđuju u budžetu JLS (čl. 45a stav 7. ZPI)

3.11/1. PRIMEDBE I SUGESTIJE I NJIHOV UTICAJ NA PLANSKA REŠENJA

- Evidentirane primedbe i sugestije pravnih i fizičkih lica **mogu uticati na planska rešenja** (čl. 45a stav 5. ZPI).
- Institucija kojoj je poverena stručna izrada plana u postupku stručne kontrole nacрта plana, obrazlaže svoje stavove po pitanju primedbi i sugestija sa ranog javnog uvida, pri čemu se obrazloženja grupišu u odnosu na (čl. 43. Pravilnika o sadržini, načinu i postupku izrade):
 - 1) tematiku planskih rešenja, i to na: namenu površina, i urbanističke parametre,
 - 2) planirane kapacitete građenja.

3.11/2. PRIMEDBE I SUGESTIJE I NJIHOV UTICAJ NA PLANSKA REŠENJA

□ Komentar: zakonska odredba je krajnje opšta - potrebna je njena dopuna:

✓ da li obrađivač uz nacrt plana prilaže pisano obrazloženje - stavove po pitanju primedbi i sugestija sa RJU?

✓ kako se tretira taj deo dokumentacije – da li podleže raspravi, zaključivanju i sl. ili se obrazloženje samo formalno sačinjava i čini deo dokumentacione osnove, ili pak obrađivač usmeno obrazlaže stavove pred KzP, o čemu bi, pretpostavka je, i u jednom i u drugom slučaju bilo obavezno da postoji "pisani trag" – u zapisniku sa sednice KzP na kojoj je izvršena stručna kontrola nacrtu, a potom i u izveštaju o izvršenoj stručnoj kontroli.

3.12/1. UČEŠĆE ORGANA, ORGANIZACIJA I JAVNIH PREDUZEĆA U RJU

□ Organi, organizacije i javna preduzeća koji su ovlašćeni da utvrđuju uslove za zaštitu i uređenje prostora i izgradnju objekata se obaveštavaju i **pozivaju da daju mišljenje** u pogledu uslova i neophodnog obima i stepena procene uticaja na životnu sredinu (ZPI)

□ Komentar-pitanje:

✓ Da li su pomenuti akteri **obavezni da se odazovu** pozivu nosioca izrade plana i da li su obavezni da daju mišljenje, ili je ova odredba opcionog karaktera?

3.12/2. UČEŠĆE ORGANA, ORGANIZACIJA I JAVNIH PREDUZEĆA U RJU

□ Predlozi :

✓ **RJU učiniti obaveznim** za pomenute učesnike, s obzirom da je to prilika da se detaljnije upoznaju sa namerama. Diskusija omogućava bolje razumevanje planirane intervencije, a time i artikulaciju – pripremu posebnih uslova za zaštitu i uređenje prostora i izgradnju objekata.

✓ Propisati **obavezu njihovog izjašnjavanja** o mogućnostima/ograničenjima iz/davanja posebnih uslova, kako bi pravovremeno i jasno bile sagledane i razmotrene sve okolnosti vezane za prikupljanje potrebnih uslova i podataka, odnosno realizovan čitav niz složenih aktivnosti na kompletiranju informacione i dr. osnove neophodne za izradu nacrtu plana.

✓ **Termin** za održavanje konsultacije/radionice/okruglog stola i sl. – treba da je **sadržan u oglasu** o RJU.

3.13. JAVNA RASPRAVA

□ Javna rasprava u RJU **nije predviđena/propisana** ZPI.

□ Predlog:

✓ u kompleksnijim slučajevima obavezno sprovesti/organizovati javnu raspravu, kako bi bio omogućen dijalog između investitora, obrađivača, nosioca izrade plana i građana.

(takav proces pomaže u razumevanju planiranih izmena i artikulaciji javnog interesa. Ako je konstruktivan, on dodatno osnažuje socijalni kapital zajednice.)

4/1. ZAKLJUČCI I PREPORUKE (PREDLOG)

- ❑ Po svojoj aktuelnosti, zakonsko rešenje vezano za RJU ide u korak sa započetom demokratizacijom procesa odlučivanja u Republici Srbiji.
- ❑ **Donošenje propisa** samo **stvaranje pretpostavki** za početak rešavanja konkretnih problema, a ne njihov kraj.
- ❑ Ako je RJU konstruktivan, a ne *pro forme*, on može značajno da doprinese izbegavanju potencijalnih konflikata u kasnijim fazama izrade planskog dokumenta.
- ❑ **Proces učešća javnosti** nije lako podsticati i sprovesti imajući u vidu da participativan pristup **zahteva** značajne resurse, a pre svega **nova znanja i obučene kadrove**.

4/2. ZAKLJUČCI I PREPORUKE (PREDLOG)

- ❑ Stručnjaci mogu da razumeju logiku i prednosti novih instrumenata, ali bez potrebnih znanja i iskustava ne mogu da doprinesu svrsishodnim i željenim rešenjima i očekivanim efektima (zakonodavnih) reformi.
- ❑ Nedostatak stručnog kadra u JLS i JUP osposobljenog da sprovodi postupak RJU na participativan način, može dovesti do kompromitovanja propisa i reformskih aktivnosti, te je potrebno osmisliti i realizovati poseban **program obuke i podrške** lokalnim zajednicama.
- ❑ Uslovi i način sprovođenja RJU moraju da budu propisima precizno utvrđeni kako bi se isključila bilo kakva proizvoljnost u tom postupku – **pravno-tehnička redakcija propisa o RJU.**

5/1. POUKE

FRANCUSKI GRAĐANSKI ZAKONIK (CODE CIVIL, 1804.)

- Sve rečeno kratko i jasno, pročišćenim jezikom.
- Razumljiv kako učenim pravicima tako i običnom narodu.
- Svojim efikasnim i efektivnim uticajem doprineo promenama u pravnom poretku na svetskom nivou – primenjivao se u Nemačkoj (Vestfalija, Hamburg, Baden, Virtemberg), Belgiji, Holandiji, Italiji, Latinskoj Americi, SAD (Luizijana), Afrika (Alžir, Maroko, Egipat, Tunis)...

5/2. POUKE

"Zakon mora da bude jasan. Svakome. Zakoni se danas, međutim, pišu sve brže i nestrpljivije, zanemaruje se jezik zakona. A kada se zanemari jezik, strada misao, znači: strada suština zakona. A zakoni se ne pišu samo za pravnike već i za narod; i običan čovek koji nema velike škole mora da shvati sve što piše u njima. To je njegovo osnovno pravo. Nije tek tako nastala ona stara narodna izreka: **jasno kao u zakonu!** To nije puka formalnost: zakon odista mora da bude, pored svega jasan."

(Mehmed Begović, 1975)

"Piši tako da rečima bude tesno, a mislima široko."

(Ivo Andrić)

A stack of white envelopes is shown, with several large, bold black question marks printed on the front of the envelopes. The envelopes are slightly offset, creating a sense of depth. The text "Vaša pitanja?" is centered over the middle of the stack.

Vaša pitanja?

HVALA NA PAŽNJI!